

География пәні

7а-сыныбы

***Пәні:** Материктер мен мұхиттардың
физикалық географиясы*

Үйге берілген тапсырманы сұрау және қорыту.

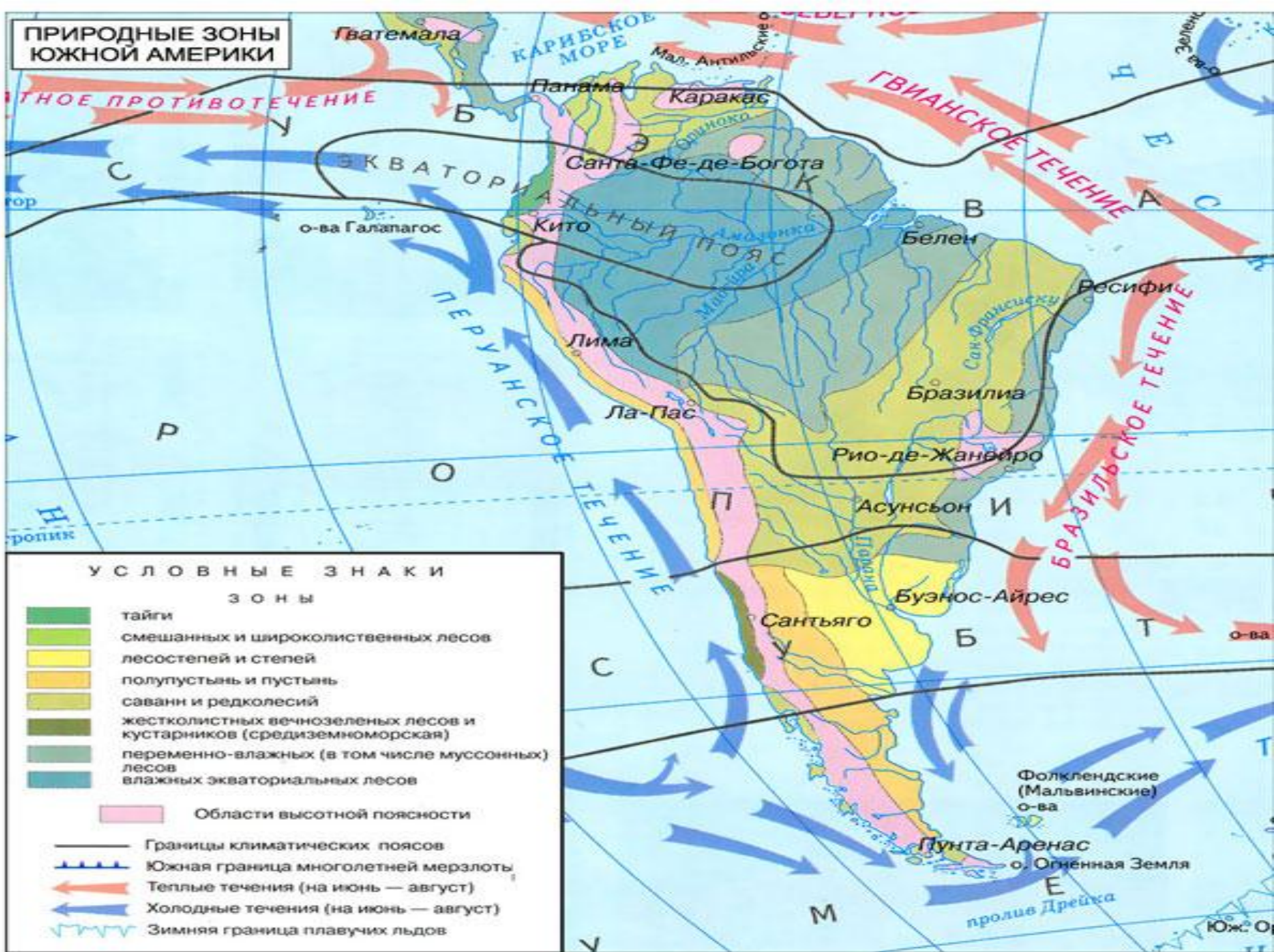
*§41-42. Оңтүстік Американың табиғат
зоналары.*

*(үйге берілген тапсырма: Оңтүстік Америка материгінің
табиғат зоналарын оқып, кескін картаға түсіріп келу)*

Жоспар:

- 1. Оңтүстік Американың табиғат зоналарына жалпы
сипаттама.*
- 2. Ылғалды экваторлық ормандар және ауыспалы ылғалды
ормандар.*
- 3. Саванналар мен сирек ормандар.*
- 4. Субтропиктік дала және шөлейт зонасы.*

ПРИРОДНЫЕ ЗОНЫ ЮЖНОЙ АМЕРИКИ

Тақырыбы: §43. Оңтүстік Американың халқы және елдері. Анд тауындағы биіктік белдеулер.

Сабақ түрі: Аралас сабақ.

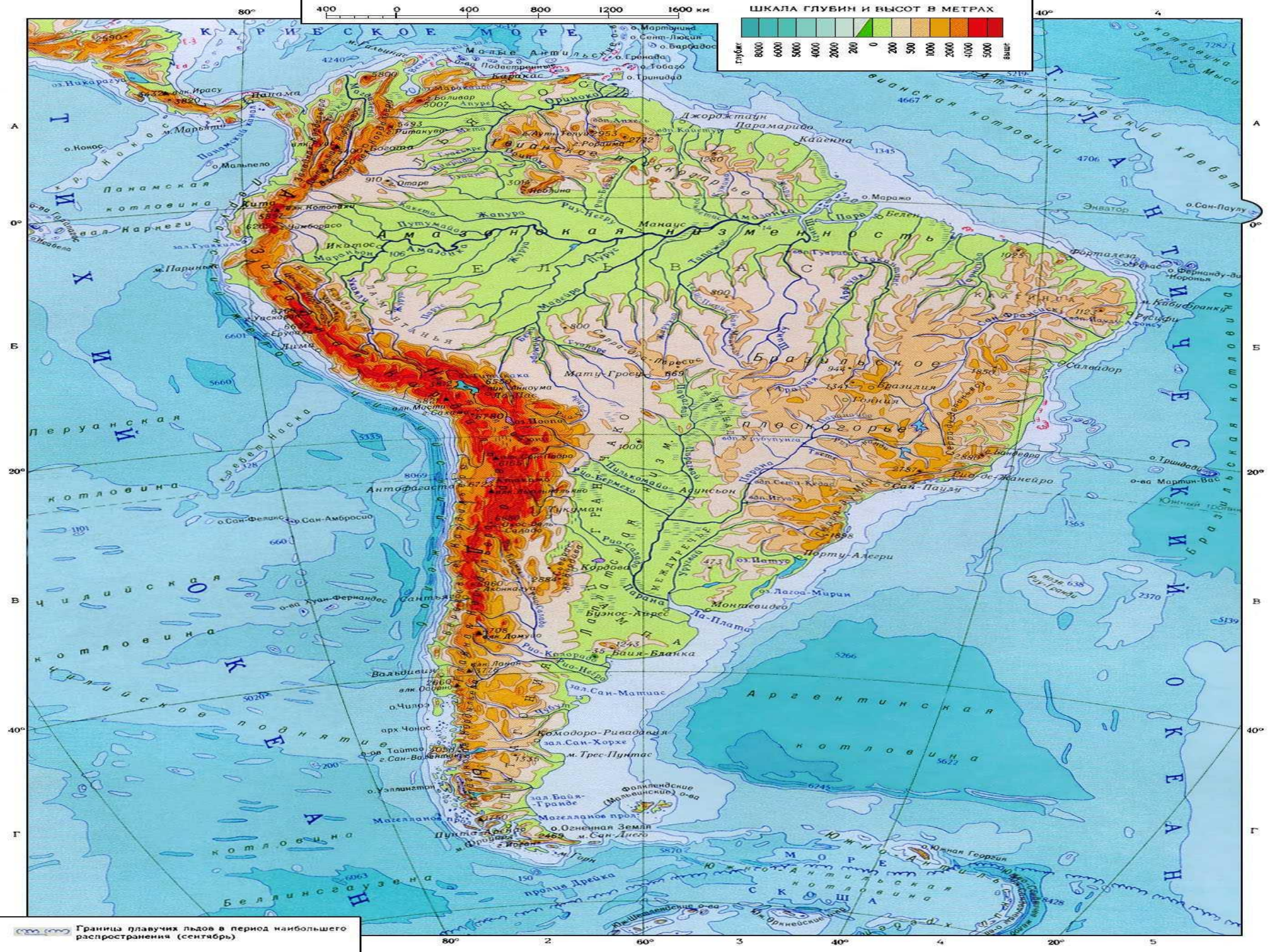
Әдіс-тәсілдер: Карта, оқулық, суреттерді қолданып түсіндіру әдістерін пайдалану, баяндау, сұрақ-жауап.

Мақсаты: «Метис», «мулат», «самбо», «креол», «үндіс» т.б ұғымдарын қалыптастыру. Картадан мұхиттарды, теңіздерді, материктерді, көрсете білу және сипаттай алу.

Білімділігі: Оқушыларға Оңтүстік Американың халқы және елдері, Анд тауындағы биіктік белдеулер туралы мағлұмат беру.

Дамытушылығы: Оқушылардың білім дағдыларын қалыптастыру. Оқушылардың логикалық ойлау қабілетін, шапшаңдылығын дамыту.

Тәрбиелілігі: Оқушыларды қоршаған ортаны қорғауға баулу, дүниетанымдық көзқарас қалыптастыру, өз бетімен оқып – үйренуге тәрбиелеу.

*-Мұнда Жер
шарындағы
ең мол сулы және су
жинау алабы өте
үлкен
өзен-Амазонка
орналасқан,
оның жылдық ағыны
7000км², су жинау
алабының ауданы
7млн км² асады;*

*-Материктің
солтүстігінде дүние
жүзіндегі ең биік
сарқырама-Анхель
орналасқан, ол 1054м
биіктіктен құлап
ағады;*

-Материктегі аса ірі тау жүйесі-Анд таулары дүние жүзіндегі ең ұзын тау болып табылады. Ұзындығы 9000км-ден асатын Анд Солтүстік Америкадағы Кордильераның жалғасы болып табылады;

*Оңтүстік Американың теңіз деңгейінен ең биік нүктесі-
Аконкагуаның биіктігі 6960м, ал Валдес түбегінде
материктің ең терең жатқан нүктесі (-40м) орналасқан.*

*-Анд тауларында дүние жүзіндегі биік тау көлдерінің
ең ірісі-Титикака орналасқан. теңіз деңгейінен 3812м
биіктіктегі бұл көлдің ауданы 8300км², тереңдігі 304м;*

Игуасу сарқырамасы

Халқы. Оңтүстік Америка материгінде қазіргі кезде 320 миллионнан астам халық тұрады. Олар қалыптасуы мен нәсілдік құрамы жағынан алуан түрлі халықтардың жиынтығынан құралған.

Оңтүстік Американың байырғы халқы болып есептелетін үндістер материктің қазіргі халқының ғана құрайды.

Еуропалықтардың жергі **10%-ын** лiкті үндістермен некелерінен тараған ұрпақтар-**метистер** қазіргі кезде Оңтүстік Американың Анд елдерінің негізгі халқын құрайды. XVI ғасырдан бастап Африкадан 300 жыл бойы материктегі кеніштер мен плантацияларда жұмыс істету үшін миллиондаған құл-негрлер әкелінді. Олардың еуропалықтармен некелесуі нәтижесінде **мулаттар**, ал үндістермен некелесуінен **самбо** қалыптасты. Негрлер мен мулаттар Оңтүстік Американың солтүстігі мен шығысында тұрады. XIX ғасырда испания мен Португалиядан келгендер материктің оңтүстік шығысында көбірек қоныстанған. Олардың ұрпақтары өздерін креолдар деп атайды.

Оңтүстік Америка халқының көпшілігі латын тілдеріне жататын испан және португал тілдерінде сөйлейді. Сондықтан материкті Орталық Америкамен бірге **Латын Америкасы** деп атайды. Оңтүстік Америка-дүние жүзіндегі халық аз қоныстанған материктердің бірі. Оңтүстік Америкада тұрғындар саны **1 миллионнан асатын 20-дан аса миллионер** қалалар бар.

Халқы

*Халқы-320 миллионнан астам, тілі-
португал, испан.*

Халқы

Байырғы

Үндістер

Келімсек

Еуропалық

Африкандық

Еуропалықтар

Үндістер

Метистер

Еуропалықтар

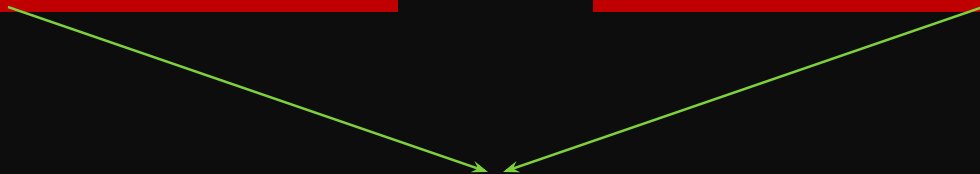
Негртектер

Мулаттар

Үндістер

Негртектер

Самбо

Елдері

Бразилия

Аргентина

Перу

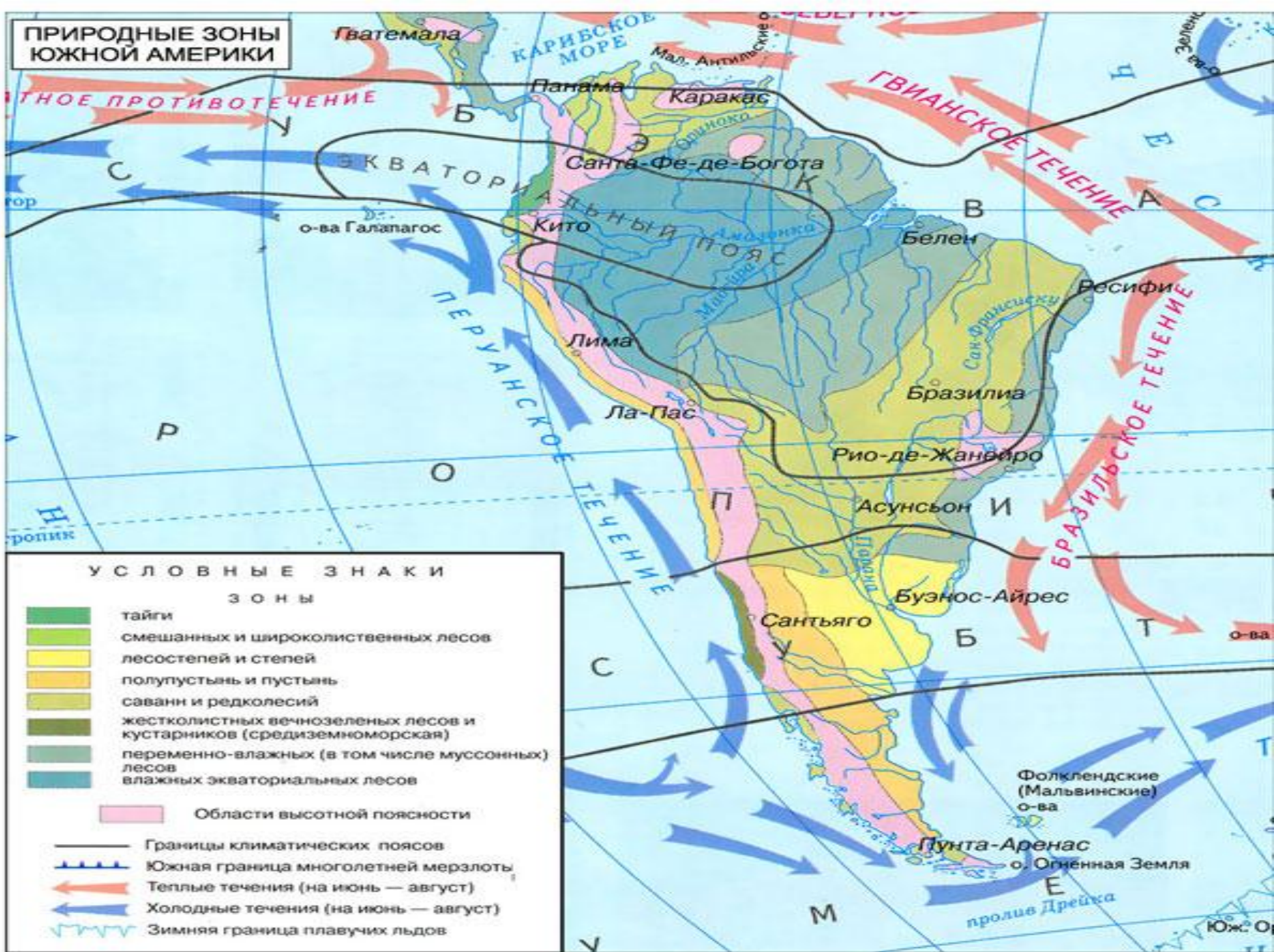
Чили

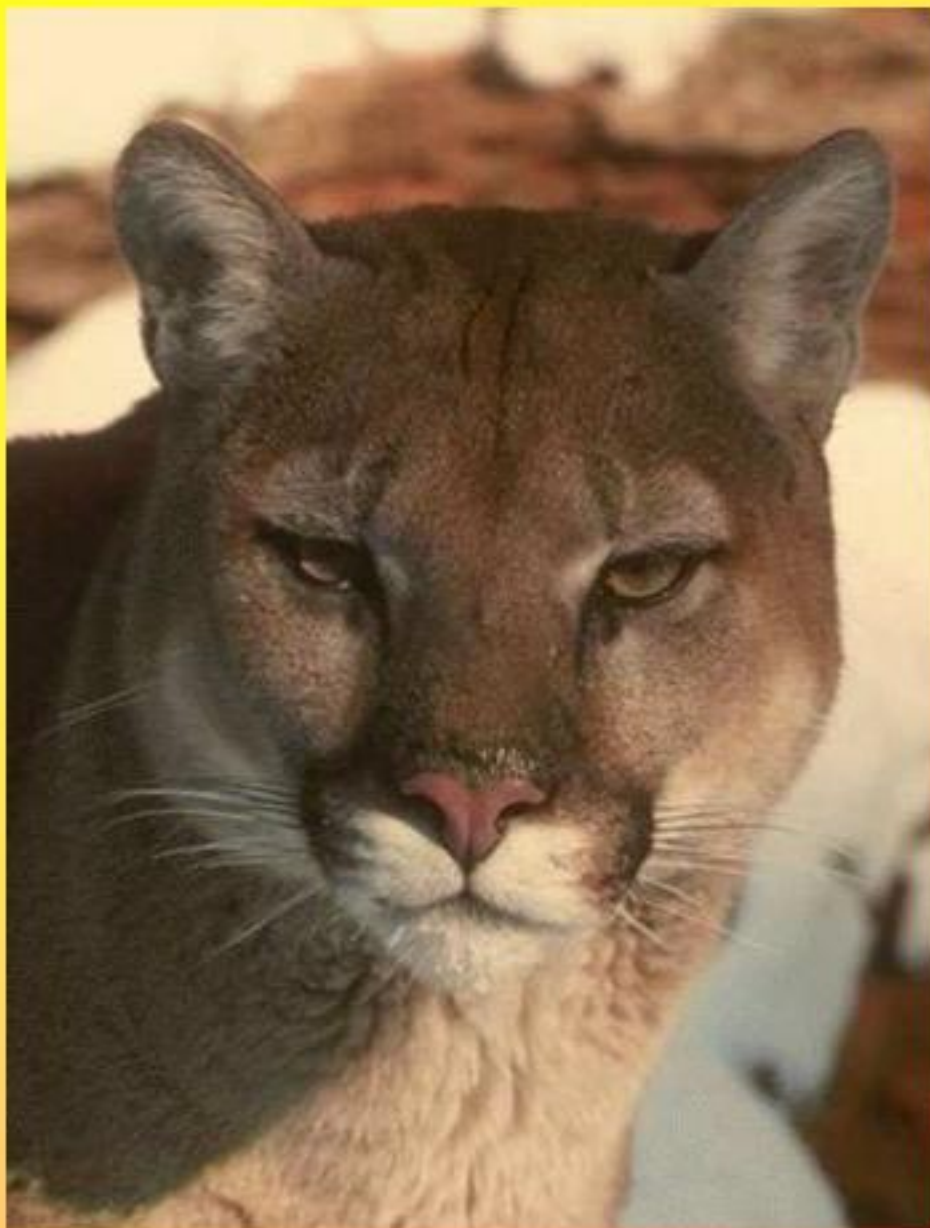

Панама

ПРИРОДНЫЕ ЗОНЫ ЮЖНОЙ АМЕРИКИ

пума

Гуанако

Лама

Сөзжұмбақ “Америка”

1		А							
2			М						
3				Е					
			4		Р				
	5					И			
6							К		
		7						А	

Сұрақтары:

1. Материктегі шөл?
2. Бразилия саваннасы?
3. Дүние жүзіндегі ең биік сарқырама?
4. Оңтүстік Америкадағы өзеннің аты?
5. Материктің ірі мемлекеті?
6. Материктегі тау көлі?
7. Таулы үстірт?

Сәйкестендіру тесті.

Амазонка	қалың орман
Ла-Плата	өзен
Сельвас	шөл
Атакама	ойпаты

Шеткі нүктелері бойынша

Солтүстігінде	Каабу-Бранку
Оңтүстігінде	Гальинас
Батысында	Фроуэрд
Шығысында	Париньяс

Адасқан объектілерді тауып, орындарына қою керек:

Анхель

Титикака

Аконкагуа

Отты жер

Бразилия

Ориноко

Анд

Амазонка

Қырат

Өзен

Сарқырама

Тау

Көл

Арал

Ойпат

Шың

Ең,ең,ең.....

Ең үлкен көлі_____

Ең ұзын өзені_____

Ең биік сарқырама_____

Ең үлкен аралы_____

Ең биік нүктесі_____

Ең ұзын тау жүйесі_____

Ең үлкен қала агломерациясы_____

Теңіз деңгейінен ең төмен жатқан жері_____

Үйге тапсырма:

*§43. Оңтүстік Американың халқы және елдері.
Анд тауындағы биіктік белдеулер.*

*(түсінігін айту және кескін картаға Оңтүстік
Америка материгінің халқын және елдерін
түсіру)*